

12ον Διεθνές Συνέδριον Βυζαντινῶν Σπουδῶν ἐν Ἀχρίδι (10 - 16 Σεπτεμβρίου 1961).—Εἰς τὴν μικρὰν καὶ γραφικὴν πόλιν τῆς Ἀχρίδος, τὴν διασώζουσαν πλῆθος ἀξιολόγων βυζαντινῶν μνημείων, συνήλθεν ἀπὸ 10 μέχρι 16 Σεπτεμβρίου 1961 τὸ 12ον Διεθνές Συνέδριον Βυζαντινῶν Σπουδῶν, τὸ ὁποῖον συνεκέντρωσε πεντακοσίους περίπου μελετητὰς τοῦ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ, ἐλθόντας ἐξ ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου καὶ ἐκπροσωπήσαντας πλέον τῶν 25 χωρῶν. Τὸ συνέδριον ἐσημείωσε σημαντικὴν ἐπιτυχίαν χάρις εἰς τὰς ἀόκνους προοπαθείας τῆς Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς αὐτοῦ, τελοῦσης ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ διαπρεποῦς βυζαντινολόγου Γεωργίου Ostrogorsky, καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βελιγραδίου. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη, πλὴν τοῦ ἐπιστημονικοῦ προγράμματος, ἐμερίμνησε νὰ προσφέρῃ εἰς τοὺς συνέδρους καὶ σειρὰν πνευματικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων, συνδεομένων κατὰ τὸ πλεῖστον πρὸς τὴν βυζαντινὴν παράδοσιν (ἔκθεσιν γιουγκοσλαβικῶν ἱερῶν εἰκόνων, ἔκθεσιν λαϊκῶν κεντημάτων, ἔκθεσιν βιβλίων, συναυλίαν ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, δοθεῖσαν ἐντὸς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Σοφίας, παράστασιν λαϊκῶν χορῶν κλπ).

Τὸ ἐπιστημονικὸν πρόγραμμα τοῦ Συνεδρίου ἦτο διηρημένον εἰς δύο μέρη: α) τὰς συζητήσεις ἐπὶ θεμελιωδῶν θεμάτων τῆς βυζαντινολογίας κατὰ τὸ καθιερωθὲν ἀπὸ τοῦ προηγουμένου 11ου Συνεδρίου τοῦ Μονάχου σύστημα, αἵτινες διεξήγοντο κατὰ τὰς πρωινὰς συνεδρίας τῆς ὀλομελείας καὶ β) τὰς ἀνακοινώσεις τῶν συνέδρων, αἵτινες ἐλάμβανον χώραν κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς συνεδρίας τῶν ἑπτὰ τμημάτων (Ἱστορίας, Τέχνης καὶ Ἀρχαιολογίας, Φιλολογίας καὶ Ἱστορίας τῆς Λογοτεχνίας, Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας καὶ Θεολογίας, Δικαίου καὶ Θετικῶν ἐπιστημῶν, Βοηθητικῶν ἐπιστημῶν, Μουσικολογίας).

Γονιμώταται ὑπῆρξαν αἱ ἐνώπιον πολυπληθοῦς πάντοτε ἀκροατηρίου συζητήσεις τῶν εἰδικῶν ἐπὶ τῶν ἀκολούθων θεμελιωδῶν θεμάτων, ἐφ' ὧν εἶχον συνταχθῆ, ἐκτυπωθῆ καὶ διανεμηθῆ εἰσηγήσεις καὶ συνεισηγήσεις: I) «Βυζαντινὴ πόλις καὶ ὑπαιθρος χώρα ἀπὸ τοῦ Δ' μέχρι τοῦ 1Β' αἰῶνος» (εἰσηγ. *N. V. Fiqulevskaia, E. E. Lipšic, M. J. Sjužumov, A. Každan*, συνεισηγ. *P. Lemerle, P. Charanis, D. Angelov*. Ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Ρώσων εἰσηγητῶν ἡ εἰσήγησις ἀνεγνώσθη ὑπὸ τῆς ὁμοεθνοῦς τῶν *Zin. Udal'cova*, εἰς δὲ τὴν λίαν ἐνδιαφέρουσαν συζήτησιν ἔλαβον μέρος πλὴν τῶν συνεισηγητῶν καὶ οἱ *Fr. Dölger, G. Ostrogorsky* καὶ *N. Sβοgῶνος*). II) «Αἱ ἀρχαὶ καὶ οἱ μέθοδοι τῆς βυζαντινῆς διπλωματίας» (εἰσηγ. *D. Obolensky*, συνεισηγ. *Gy. Moravcsik* καὶ *A. A. Zakuthinos*). III) «Παλαμισμός καὶ οὐμανισμός» (εἰσηγ. *H. G. Beck*, συνεισηγ. *E. Schird, J. Mayendorff*). IV) «Ἡ αὐτοκρατορικὴ ἀρχειακὴ ὑπηρεσία εἰς τὸ Βυζάντιον καὶ τὴν μεσαιωνικὴν Σερβίαν» (εἰσηγ. *F. Dölger*, συνεισηγ. *V. Mošin*). V) «Ἡ ζωγραφικὴ εἰς τὴν Μακεδονίαν κατὰ τοὺς 1Α' - 1Β' αἰῶνας» (εἰσηγ. *V. Lazarev*, συνεισηγ. *O. Demus, Στ. Πελεκανίδης, Sv. Radojčić*· ἡ εἰσήγησις ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ *A. Grabar*, προεκάλεσε δὲ ζωηρὰς ἀντιγωνίας). VI) «Ἡ μελωδικὴ σύνθεσις τῆς βυζαντινῆς ψαλμωδίας» (εἰσηγ. *E. Wellesz*, συνεισηγ. *O. Strunk, D. Ste*

fanovič). VII) «Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῆς ὑστάτης ἀρχαιότητος καὶ τοῦ πρώιμου μεσαιῶνος εἰς τὰς κεντρικὰς περιοχὰς τῶν Βαλκανίων (εἰσηγ. *Dj. Boškovič, Iv. Nikolajevič - Stojkovič, Dj. Stročevič*, συνεισηγ. *K. Mijatev*). VIII) «Ἡ μεσαιωνικὴ σλαβικὴ λογοτεχνία καὶ τὸ βυζαντινὸν τῆς ὑπόβαθρον» (εἰσηγ. *R. Jakobson*, συνεισηγ. *Iv. Dujčev, Dr. Sp. Radojičič*). IX) «Ἀνατολικορωμαϊκὸν λαϊκὸν δίκαιον, βυζαντινὸν, βαλκανικὸν καὶ σλαβικὸν δίκαιον» (εἰσηγ. *H. F. Schmid*, συνεισηγ. *A. Soloviev*).

Ἐπὲρ τὰς 250 ἐπιστημονικὰ ἀνακοινώσεις, μεζίζονος ἢ ἐλάσσονος σημασίας, ἐπὶ διαφόρων εἰδικῶν θεμάτων παρουσιάσθησαν ὑπὸ τῶν συνέδρων κατὰ τὰς συνεδρίας τῶν ὡς ἄνω ἐπὶ τμημάτων. Τῶν ἀνακοινώσεων τούτων περιλήψεις ἐξεδόθησαν εἰς τόμον ἐξ 128 σελίδων, τὸ πλῆρες δὲ κείμενον θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὸν ἐκδοθησόμενον τόμον τῶν Πρακτικῶν τοῦ Συνεδρίου.

Κατὰ τὴν τελικὴν συνεδρίαν τῆς ὀλομελείας (16 Σεπτεμβρίου) ἐνεκρίθη τὸ νέον Καταστατικὸν τῆς Διεθνoῦς Ἐνώσεως Βυζαντινῶν Σπουδῶν καὶ ἡ νέα σύνθεσις τῆς Ἐκτελεστικῆς αὐτῆς ἐπιτροπῆς, ἔχουσα ὡς ἐξῆς:

Ἐπίτιμοι πρόεδροι: *H. Grégoire, Fr. Dölger, G. Ostrogorsky*.

Ἐπίτιμοι ἀντιπρόεδροι: *S. G. Mercati, G. Moravcsik, A. Ὁρλάνδος, M. Mansel, A. Dain, Mme M. Pavlova, N. Banescu*.

Πρόεδρος: *P. Lemerle*.

Ἀντιπρόεδροι: *D. Angelov, H. G. Beck, A. Dostál, Mme J. M. Hussey, B. Lavagnini, V. Lazarev, K. Weitzmann*.

Γενικὸς Γραμματεὺς: *A. A. Zakynthos*.

Ταμίαις: *Fr. Barišič* (ἀναπληρωματικὸς: *J. Ferluga*).

Τὸ προσεχὲς 13ον Διεθνὲς Βυζαντινολογικὸν Συνέδριον ἀπεφασίσθη ὅπως συνέλθῃ εἰς τὴν Ὁξφόρδην τὸ ἔτος 1965.

Ἡ ἑλληνικὴ συμμετοχὴ εἰς τὸ Συνέδριον τῆς Ἀχρίδος ὑπῆρξεν ἰκανοποιητικὴ καὶ ὑπὸ ἔποψιν ἀριθμοῦ (περίπου 50 σύνεδροι) καὶ ὑπὸ ἔποψιν ἀνακοινώσεων (περὶ τὰς 30).

Τὰ σημαντικώτερα συναφῆ πνευματικὰ ἰδρύματα τῆς Ἑλλάδος ἀντεπροσωπεύθησαν ἐπισημῶς, ἥτοι ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν διὰ τοῦ γενικοῦ γραμματέως αὐτῆς καθηγητοῦ *A. Ὁρλάνδου*, ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν διὰ τῶν καθηγητῶν *Δ. Α. Ζακυνθοῦ, Γ. Ζώρα* καὶ *Θ. Τζανεταίου*, ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τούτου διὰ τοῦ καθηγητοῦ *Γεωρ. Κονιδάρη*, ἡ ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία διὰ τῶν καθηγητῶν *A. Ὁρλάνδου* καὶ *A. Συγγοπούλου*, τὸ Μουσεῖον Μπενάκη διὰ τοῦ διευθυντοῦ αὐτοῦ *M. Χατζηδάκη*, ἡ ὑπηρεσία ἀναστηλώσεως ἱστορικῶν μνημείων διὰ τοῦ διευθυντοῦ αὐτῆς *E. Σίκα*, τὸ Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν διὰ τοῦ διευθυντοῦ αὐτοῦ *Γ. Σπυριδάκη*, καὶ τὸ Μεσαιωνικὸν αὐτῆς Ἀρχεῖον διὰ τοῦ διευθυνόντος αὐτοῦ *A. Βρανούση*. Τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἡ μὲν Νομικὴ Σχολὴ ἐξεπροσωπήθη διὰ τῶν καθηγητῶν *N. Δελούκα* καὶ *N. Παναζοπούλου*, ἡ δὲ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ διὰ τῶν καθηγητῶν *Στ. Καρωμένου, A. Βακαλοπούλου, M. Μανούσακα* καὶ *I. Καραγιαννοπούλου*. Ἐκ τῶν ὑπὸ Ἑλλήνων γενομένων εἰς τὸ Συνέδριον ἀνακοινώσεων ἀναγράφομεν ἐνταῦθα τὰς κυριώτερας:

(Τμῆμα Ἱστορίας). *N. Οἰκονομίδης*, Ἐν ἀνέκδοτον τακτικὸν (6 κώδιξ Scorial. gr. R - II - 11).— *Σοφία Ἀντωνιάδη*, Ὁ Βενετὸς χρονογράφος Zaccagnolo καὶ αἱ σχέσεις τῆς Βενετίας πρὸς τοὺς Κρητας καὶ τὸν αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα. — *Ἀπ. Βακαλόπουλος*, Τὰ ὄρια τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ ΙΔ' αἰῶνος μέχρι τῆς καταλύσεώς

της (1453). — *I. Καργιαννόπουλος*, Περί τῆς δῆθεν μεταρρυθμιστικῆς δραστηριότητος τοῦ αὐτοκράτορος Ἡρακλείου. — *N. Σβορώνος*, Περί τῆς παραδόσεως τῶν νεαρῶν τῶν Μακεδόνων αὐτοκρατόρων ἐν τῇ Συνόψει τῶν Βασιλικῶν. — *Ἑλ. Γλύκατζη-Αηρωεϊλερ*, Παραδείγματα ἀπονομῆς ἐνὸς φορολογικοῦ ἐσόδου ἐπὶ τῶν Κομνηνῶν καὶ Παλαιολόγων. — *Γ. Σπυριδάκης*, Τα ἑλληνικὰ ἀστρολογικὰ κείμενα ὡς πηγὴ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν Βυζαντινῶν. — *K. Μέρτζιος*, Περί τῶν διαφυγόντων ἐκ Κωνσταντινουπόλεως Παλαιολόγων τὸ 1453 καὶ ἀποβιβασθέντων εἰς Κρήτην. — (Τμῆμα Τέχνης καὶ Ἀρχαιολογίας). *A. Συγγόπουλος*, Ἡ ζωγραφικὴ ἐν Θεσσαλονίκῃ τὸν Θ' αἰῶνα. — *E. Στίκας*, Αἱ ἐν Ἑλλάδι πρόσφατοι ἀναστηλώσεις βυζαντινῶν μνημείων. — *M. Χατζηδάκης*, Τοιχογραφίαι τοῦ ΙΑ' αἰῶνος ἐν Ἑλλάδι. — (Τμῆμα Φιλολογίας καὶ Ἱστορίας τῆς Λογοτεχνίας). *Γ. Θ. Ζώρας*, Ἄγνωστος παραλλαγή περὶ τοῦ βίου τοῦ ὁσίου Ἐπιφανίου. — *A. Βρανούσης*, Δύο βυζαντινοὶ ἱστορικοὶ ἀνύπαρκτοι: Κομνηνὸς καὶ Πρόκλος. — (Τμῆμα Ἑκκλησιαστικῆς Ἱστορίας καὶ Θεολογίας). *Εὐρυδ. Ζίζικας*, Εὐχαὶ τοῦ Συμεῶν Θεσσαλονίκης. — (Τμῆμα Δικαίου). *Γρηγ. Κασιμάτης*, Τὸ βυζαντινὸν κράτος ὡς νεωτεριστικὸν κράτος. — *I. Τριανταφυλλόπουλος*, Τὸ ἑλλην. χειρόγραφον I-37-7 τῆς ἐν Βασιλείᾳ Πανεπιστημιακῆς Βιβλιοθήκης, τὸ περιέχον νομικὰ ἐρμηνεύματα. — *A. Σερμέτη*, Μία δίκη διαζυγίου τοῦ ἔτους 1592.

1ον Διεθνὲς Κρητολογικὸν Συνέδριον ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης (22 - 28 Σεπτεμβρίου 1961). — Ἡ Ἑταιρεία Κρητικῶν Ἱστορικῶν Μελετῶν ἔσχε τὴν εὐτυχή ιδέαν νὰ συγκαλέσῃ ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ πανηγυρικοῦ ἑορτασμοῦ τῆς χιλιετηρίδος ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῶν Ἀρμύρων ἀπελευθερώσεως τῆς νήσου Κρήτης ὑπὸ τοῦ Νικηφόρου Φωκᾶ (961) τὸ 1ον Διεθνὲς Κρητολογικὸν Συνέδριον (22 - 28 Σεπτεμβρίου 1961). Ἡ συσταθεῖσα Ὀργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ προσεκάλεσε πολλοὺς διαπρεπεῖς ἐπιστήμονας Ἑλλήνας καὶ ξένους καὶ ὠργάνωσε τὰ τῆς φιλοξενίας αὐτῶν. Οὕτω συνήλθον περὶ τοὺς 130 σύνεδροι, ἐξ ὧν περὶ τοὺς 60 ἦσαν ξένοι, ἐλθόντες ἐκ 14 διαφόρων χωρῶν. Ἐκ τῶν ξένων ἄς μνημονευθοῦν τὰ ὀνόματα τῶν γνωστῶν ἑρευνητῶν *P. Chantraine* καὶ *A. Mirambel* (Γαλλία), *R. Hampe* καὶ *E. Kirsten* (Γερμανία), *F. Schachermeyr* (Αὐστρία), *F. Halkin* (Βέλγιον), *R. Palmer* καὶ *G. Thomson* (Ἀγγλία), *R. Cantarella*, *Br. Lavagnini*, *R. Morozzo della Rocca*, *A. Pertusi* καὶ *G. Schirò* (Ἰταλία), *B. Knös* (Σουηδία). Οἱ καθηγηταὶ *Henri Grégoire*, *S. G. Mercati*, *M. Canard*, *Jean Irigoien* καὶ ὁ πατὴρ *V. Laurent* ἠμποδίσθησαν νὰ ἔλθουν τὴν τελευταίαν στιγμὴν, οἱ δύο τελευταῖοι ὁμῶς ἀπέστειλαν τὰς ἀνακοινώσεις των πρὸς ἀνάγνωσιν.

Τὸ συνέδριον συνήλθε κατὰ τὰς πέντε πρώτας τοῦ ἡμέρας ἐν Ἡρακλείῳ (22 - 26 Σεπτεμβρίου). Τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ συνεδρίου, μετὰ τὴν δοξολογίαν καὶ τὴν ἀποκάλυψιν ἀναθηματικῆς στήλης πρὸς τιμὴν τοῦ ἀπελευθερωτοῦ τοῦ Χάνδακος Νικηφόρου Φωκᾶ (τὸν πανηγυρικὸν ἐξεφώνησεν ὁ καθηγ. *M. Μανούσας*), ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἀναστηλωθέντος δουκικοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγ. Μάρκου, ὅστις ἐχρησιμοποιήθη ὡς αἴθουσα συνεδριάσεων. Ἐν τῇ ὡραίᾳ ταύτῃ αἴθουσῃ ἐγένετο τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας ἢ ἐπίσημος ἑναρξίς τοῦ συνεδρίου, προεδρεύοντος τοῦ καθηγ. *N. Τωμαδάκη*, ὅστις προσεφώνησε τοὺς ἐπισημοὺς ἀντιπροσώπους, οἱτοὶ δ' ἐχαιρέτισαν τὸ Συνέδριον.

Ἀπὸ τῆς ἐπομένης, 23 Σεπτεμβρίου, ἤρχισαν οἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου. Τοῦτο εἶχε διαιερεθῆ εἰς τρία τμήματα: Α) *Προϊστορικὴ καὶ ἀρχαία ἑλληνικὴ περίοδος*. Β) *Βυζαντινὴ καὶ μσαιωνικὴ περίοδος*. Γ) *Νεωτέρα περίοδος*. Ἐκάστου

τμήματος, συνεδριάζοντος χωριστά, ἐγένοντο πέντε τακτικά συνεδρία, καθ' ἃς ἀνεγνώσθησαν 87 ἐπιστημονικαὶ ἀνακοινώσεις. Πλὴν τῶν ἀνακοινώσεων τούτων ὀργανώθησαν ἐπίσης τρεῖς διαλέξεις ἐνώπιον πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου, ἡ πρώτη ὑπὸ τοῦ κ. Σπυρ. Μαρινάτου («Περὶ τὸν πρῶτον Ἀχαϊκὸν ἀποικισμὸν τῆς Κρήτης»), ἡ δευτέρα ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Β. Τωμαδάκη («Ἡ Κρητικὴ Ἐκκλησία κατὰ τὴν Ἀραβοκρατίαν, Ἱστορία καὶ Ἄγιοι») καὶ ἡ τρίτη ὑπὸ τοῦ κ. Ρ. Χαμπρ («Οἱ πιθαράδες τῆς Κρήτης»).

Πλὴν τῶν ἐπιστημονικῶν συνεδριῶν διοργανώθησαν καὶ ἐπισκέψεις μουσείων, ὡς καὶ ἐκδρομαὶ εἰς Μάλια, Γουρνιά, Ἁγ. Νικόλαον, Κρητσάν, τὸ ὄροπέδιον τοῦ Λασιθίου, Γόρτυνα, Ἁγ. Τριάδα καὶ Φαιοτόν, καθὼς καὶ λαϊκαὶ ἑορταὶ καὶ παραστάσεις. Τὴν 27 Σεπτεμβρίου οἱ σύεδροι ἀνεχώρησαν ἐξ Ἡρακλείου εἰς Χανιά. Κατὰ τὴν διαδρομὴν ἐπεσκέφθησαν τὴν ἱστορικὴν μονὴν Ἀρκαδίου, τὸ Ρέθυμνον καὶ τὴν μονὴν Ἁγίας Τριάδος εἰς Ἀκρωτήρι, τὴν ἐπομένην δὲ τὴν Μονὴν Γωνιάς Κισάμου καὶ τὸν βυζαντινὸν ναὸν τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Ξένου.

Τὸ συνέδριον ἔληξε τὴν 28 Σεπτεμβρίου ἐν Χανίοις. Κατὰ τὴν τελικὴν συνεδρίαν ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τῆς ὀλομελείας διάφοροι προτάσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ συλλογὴ εἰδήσεων περὶ τῶν ἐν Κρήτῃ καλλιγραφικῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν ἐν αὐτῇ καὶ ἐκτὸς αὐτῆς πρὸ τῆς Ἀλώσεως καὶ μετὰ ταύτην γραφέντων κωδίκων καὶ τῶν γραφῶν αὐτῶν, ἡ μικροφωτογραφήσις τῶν σημαντικωτέρων σειρῶν τοῦ ἀρχείου τοῦ Δούκα τῆς Κρήτης καὶ τῶν κρητικῶν νοταριακῶν ἀρχείων τῆς Βενετίας, ἡ κριτικὴ ἐκδοσις τῶν ἔργων τοῦ Ἀνδρέου Κρήτης καὶ ἡ συναγωγὴ τοῦ ἱστορικοῦ ὕλικου περὶ τῆς Κρητικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1866-1869. Ἀπεφασίσθη τέλος ὅπως τὸ προσεχὲς 2ον Κρητολογικὸν Συνέδριον συνέλθῃ εἰς Χανιά κατὰ τὸ ἔτος 1966.

7ον Διεθνὲς Συνέδριον Ὀνομαστικῶν Ἐπιστημῶν.— Τὴν 4-8 Ἀπριλίου 1961 συνήλθεν ἐν Φλωρεντίᾳ τὸ 7ον Διεθνὲς Συνέδριον Ὀνομαστικῶν Ἐπιστημῶν, τὸ ὁποῖον ἡσχολήθη μὲ θέματα ἀναφερόμενα εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀνθρωπωνυμίων καὶ τοπωνυμίων. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ συνεδρίου ὑπῆρξεν ἐφάμιλλος τῶν προηγουμένων ὡς πρὸς τὴν ἀθρόαν προσέλευσιν ὀνοματολόγων ἐξ ὄλων τῶν χωρῶν τοῦ κόσμου καὶ ὡς πρὸς τὴν σπουδαιότητα τῶν γενομένων ἐν αὐτῷ ἀνακοινώσεων.

Διὰ τὴν ἑλληνικὴν ὀνομαστικὴν ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέρουσαι ὑπῆρξαν αἱ ἀνακοινώσεις τῶν *M. Doria* καὶ *L. Achillea Stella* περὶ τῶν τοπωνυμίων καὶ ἀνθρωπωνυμίων τῶν ἀναγινωσκομένων εἰς τὰς πινακίδας τῆς Γραμμικῆς Β, τοῦ *H. Mühlestein* περὶ τῶν ὀνομάτων τῶν Τρώων εἰς τὴν Ἰλιάδα καὶ εἰς τὰς μυκηναϊκὰς πινακίδας, τοῦ *Vi. Georgiev* περὶ τῶν ἀρχαίων τοπωνυμίων τῆς Βαλκανικῆς, τοῦ *P. Ramat* περὶ τῶν κυρίων ὀνομάτων εἰς -εύς, τοῦ *U. L. Stollenberg* περὶ τῶν αἰγαίων καὶ μικρασιατικῶν ὀνομάτων εἰς -nda καὶ -νθος, τοῦ *C. A. Mastelli* περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κόδρου, τοῦ *S. G. Mercati* περὶ τῆς βυζαντινῆς ὀνομαστικῆς καὶ τῆς ἑλληνικῆς παλαιογραφίας κ.ἄ.

Ἡ ἑλληνικὴ ἐπιστῆμη ἀντιπροσωπεύθη εἰς τὸ συνέδριον ὑπὸ τῶν καθηγητῶν *N. Π. Ἀνδριώτη*, τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, δι' ἀνακοινώσεως περὶ τῶν μεσαιωνικῶν καὶ νεοελληνικῶν μητρονυμικῶν, καὶ τοῦ *Δ. Ι. Γεωργακά*, τοῦ Πανεπιστημίου North Dakota, δι' ἀνακοινώσεως περὶ τοῦ μύθου καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ Πέλοπος.

10ον Διεθνές Συνέδριον Παπυρολογίας.— Τὸ 10ον διεθνές συνέδριον Παπυρολογίας, συγκληθὲν ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς Ἐνώσεως Παπυρολογικῶν Σπουδῶν, συνήλθεν ἐν Βαρσοβίᾳ ἀπὸ τῆς 3ης μέχρι τῆς 9ης Σεπτεμβρίου 1961. Γενικὸν θέμα τοῦ συνεδρίου, περὶ τὸ ὁποῖον περιεστράφησαν αἱ γενόμεναι ἀνακωνώσεις καὶ συζητήσεις, ἦτο : «Ἡ ἱστορικὴ συνέχεια τοῦ ἑλληνορωμαϊκοῦ καὶ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ ἐν Αἰγύπτῳ». Τὸ θέμα ἔδωκεν εὐκαιρίαν ὅπως διαπιστωθῇ καὶ τονισθῇ ἡ σπουδαιότης καὶ ἡ ἔκτασις τῆς ἐπιδράσεως, τὴν ὁποίαν ἤσκησε τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα κατὰ τοὺς ἑλληνιστικούς, ρωμαϊκοὺς καὶ βυζαντινοὺς χρόνους εἰς τὰς περιοχὰς τῆς ἀνατολικῆς λεκάνης τῆς Μεσογείου. Εἰς τὸ συνέδριον ἔλαβον μέρος 115 παπυρολόγοι. Τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης ἐξεπροσωπήθη ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς Βυζαντινῆς Ἱστορίας κ. *I. Καραγιαννοπούλου*.

5ον Διεθνές Συνέδριον τῶν Ρωμαϊκῶν Limes.—Τὸ 5ον Διεθνές Συνέδριον τῶν Ρωμαϊκῶν Limes συνήλθεν ἀπὸ 17 μέχρι 23 Σεπτεμβρίου εἰς Γιουγκοσλαβίαν, περὶ τὸ Ζάγκρεμπ καὶ εἰς τὸ Βελιγράδιον. Τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης ἀντεπροσώπευσεν ὁ τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Ἀρχαιολογίας κ. *Γ. Μπακαλάκης*.

Ἑλληνικὴ Ἐπιστημονικὴ Ἑβδομάς.— Ἀπὸ τῆς 21 μέχρι τῆς 25 Ἰουνίου 1960 τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Μονάχου ἐκάλεσεν 20-25 καθηγητὰς τῶν δύο Πανεπιστημίων μας εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ὀργανωθεῖσαν «Ἑλληνικὴν Ἐπιστημονικὴν Ἑβδομάδα» (Griechische Gelehrtenwoche). Ἐκαστος καθηγητὴς ἐδίδαξεν ἐν μάθημα εἰς μίαν ὥραν διδασκαλίας τοῦ ἀντιστοίχου Γερμανοῦ συναδέλφου του. Ἔορταί καὶ δεξιώσεις ἐπλαίσωσαν τὴν ἑβδομάδα, ἡ ὁποία ἔληξε πανηγυρικῶς μετὰ τὴν ἐπίσημον ἑτησίαν ἑορτὴν τοῦ Πανεπιστημίου, πού συμπύπτει μετὰ τὴν ἐπέτειον (488ην) τῆς ιδρύσεώς του. Ἐπίσημος ρήτωρ κατὰ τὴν τελετὴν αὐτὴν εἶχεν ὀρισθῆ ὁ Ἑλληὴν καθηγητὴς τῆς μουσικολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου κ. *Θρασύβουλος Γεωργιάδης*.

Ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἀντεπροσωπεύετο ἀπὸ τὸν κ. *Σπυρ. Μαρινᾶτον*, ὁ ὁποῖος ὠμίλησε περὶ τῶν προσφάτων αὐτοῦ ἀνασκαφῶν εἰς τὸ Ἴδαϊον Ἄντρον τῆς Κρήτης καὶ εἰς τὴν Πύλον, καὶ τὸν κ. *Ἰω. Θεοδωρακόπουλον*, ὁ ὁποῖος ὠμίλησε κατὰ τὴν πανηγυρικὴν ἐναρκτήριον συγκέντρωσιν μετὰ θέμα «Φιλοσοφία καὶ Ἐρησικεία». Ἐκ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης εἶχον κληθῆ οἱ κκ. *Στίλπωρ Π. Κυριακίδης, Γ. Θ. Κακριδῆς, Στυλ. Γ. Καψωμένος* καὶ *Λίνος Πολίτης*. Ὁ πρῶτος ὠμίλησε διὰ τὴν γένεσιν τῶν διηγηματικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν, ὁ δεῦτερος διὰ τοὺς μύθους περὶ ἀρχαίων Ἑλλήνων («ἀντρειωμένων») εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν καὶ τὴν ἀλλαγὴν τῆς ὀνομασίας «Ρωμαῖοι» εἰς «Ἕλληνας» κατὰ τὸν Ἀγῶνα τοῦ 1821. Ὁ κ. *Στ. Καψωμένος* ἀνέπτυξε τὸ θέμα τῆς σχέσεως τῶν «Τραχινίων» τοῦ Σοφοκλέους καὶ τῆς «Ὀρεστείας» τοῦ Αἰσχύλου, ὁ δὲ κ. *Λίνος Πολίτης* παρουσίασε τὰ ἔργα πέντε νεοελλήνων ποιητῶν, ἐκτενέστερον μὲν τοῦ Σολωμοῦ, Κάλβου καὶ Παλαμᾶ, συντομώτερον δὲ τοῦ Καβάφη καὶ τοῦ Σικελιανοῦ.

Τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης (μόνον αὐτὸ) ἀνταπέδωσε τὴν πρόσκλησιν, ὀργανῶσαν ἀπὸ 30 Ὀκτωβρίου μέχρι 4 Νοεμβρίου 1961 «Ἑβδομάδα τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου». Ἀνταπεκρίθησαν εἰς τὴν πρόσκλησιν πολλοὶ καθηγηταί, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Πιρῦτανις, καθηγητὴς τῆς Γεωπονικῆς Σχολῆς κ. *J. Speer*, ὁ προπρῦτανις, καθηγητὴς τῆς Νομικῆς κ. *E. Ulmer*, ὁ καθηγητὴς τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς (Βραβεῖον Νόμπελ Φυσικῆς) κ. *A. Butenandt*

κ. ἄ. Τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν ἀντεπροσώπευσαν οἱ κκ. *Franz Dölger*, καθηγητῆς τῆς Βυζαντινολογίας (δόκιμος), *Fritz Klingner*, καθηγητῆς τῆς Λατινικῆς Φιλολογίας καὶ *Θρασύβουλος Γεωργιάδης*, καθηγητῆς τῆς μουσικολογίας. Τὴν Ἑβδομάδα ἐπλαισίωσαν ἐπισκέψεις τῶν μνημείων τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Πέλλης καὶ διήμερος ἐκδρομὴ εἰς Φιλίππους, Καβάλαν καὶ Θάσον.

Τὰ κειμήλια τῶν μονῶν τῶν Μετεώρων.— Μεταξὺ τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταγῶν κυρίου Διονυσίου καὶ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ὑπεγράφη σύμβασις, διὰ τῆς ὁποίας ὁ λόγιος ἱεράρχης ἀναθέτει εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης τὴν ἐπιστημονικὴν ἐποπτείαν τῶν ἐν ταῖς ἱεραῖς μοναῖς τῶν Μετεώρων ἀποκειμένων κειμηλίων, ἰδιαιτέρως δὲ τῶν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις ἀποκειμένων χειρογράφων κωδίκων, ἐγγράφων κτλ. Οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου κκ. *Α. Πολίτης*, *Μ. Ι. Μανούσακας* καὶ *Ι. Καραγιαννόπουλος* ἐπεσκέφθησαν τὰς Ἱεράς Μονὰς τῶν Μετεώρων διὰ νὰ κατατοπισθοῦν προκειμένου ν' ἀρχίσῃ συντόμως ἡ ἐπιστημονικὴ μελέτη τῶν κειμηλίων.

Ἐκδοσις Λεξικοῦ Φωτίου.— Ὡς γνωστὸν κατὰ τὰς παλαιογραφικὰς ἐρεῦνας τοῦ καθηγητοῦ κ. Λίνου Πολίτη εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν τοῦ δόσιου Νικάνωρος Ζάβορδας (βλ. καὶ τόμον 16, σελ. 441) ἀνευρέθη κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1959 χειρόγραφον (κῶδ. ἀρ. 95, τέλος 13ου αἰῶνος), περιέχον πληρὴς τὸ Λεξικὸν τοῦ Πατριάρχου Φωτίου. Νέαν ἔκδοσιν ὀλοκλήρου τοῦ Λεξικοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νέου κώδικος καὶ τοῦ μέχρι τοῦδε μόνου γνωστοῦ (ἐλλιποῦς) κώδικος Galeanus τοῦ Καϊμπριτζ, ἀνέλαβεν ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κκ. *Στ. Π. Κυριακίδου*, *Ι. Θ. Κακριδῆ*, *Στ. Γ. Κατωμένου* καὶ *Λίνου Πολίτη*.

Τὸ Βασιλικὸν Ἰδρυμα Ἑρευνῶν, κατόπιν αἰτήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῆς δύο ἐπιστημονικοὺς συνεργάτας, τοὺς πτυχιούχους τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. *Κυριάκον Τσαντάνογλου* καὶ δ. *Στυλιανῆν Κοσσυφοπούλου*. Ἡ ἐργασία ἔχει ἤδη πολὺ προχωρήσει, ἐλπίζεται δὲ ὅτι συντόμως θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ παραδοθῇ πρὸς ἐκτύπωσιν ὁ πρῶτος τόμος, πού θὰ περιέχῃ τὰ ψηφία Α - Ε (ἦτοι τὸ διὰ πρώτην φορὰν ἐρχόμενον εἰς φῶς μέρος τοῦ Λεξικοῦ).

Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης.— Ὁ τακτικὸς καθηγητῆς τῆς μεσαιωνικῆς καὶ νεωτέρας ἱστορίας τῆς Δύσεως κ. *Μιχαὴλ Θ. Λάσκαρις* ἀπεχώρησε τῆς ὑπηρεσίας ὑποβαλὼν παραίτησιν ἀπὸ τῆς θέσεώς του. Τὸ γεγονὸς ἐπροξένησεν ἰδιαιτέραν λύπην εἰς τοὺς ἐν τῇ Σχολῇ ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν συνεργασθέντας μετ' αὐτοῦ συναδέλφους του.

— Κατὰ τὰ τελευταῖα δύο ἀκαδημαϊκὰ ἔτη ἐξελέγησαν τακτικοὶ καθηγηταὶ οἱ κκ. *Μιχαὴλ Β. Σακελλαρίου*, τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς ἱστορίας, *Μ. Ι. Μανούσακας*, τῆς μεσαιωνικῆς καὶ νεωτέρας ἱστορίας τῆς Δύσεως, καὶ *Δημ. Πετρόπουλος*, τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τῶν ἀρχαίων, τῆς ἱστορίας τῆς θρησκείας καὶ τῆς λαογραφίας.

— Ἐξελέγη ὁμοίως τακτικὸς ὁ μέχρι τοῦδε ἔκτακτος ἐντεταλμένος καθηγητῆς τῆς λατινικῆς φιλολογίας κ. *Κωνστ. Γρόλλιος*.

— Ἐκτακτοὶ ἐντεταλμένοι καθηγηταὶ ἐξελέγησαν: εἰς τὴν ἔδραν τῆς βυζαντινῆς ἱστορίας ὁ κ. *Ἰωάννης Καραγιαννόπουλος*, εἰς τὴν Α' ἔδραν τῆς κλασσικῆς ἀρχαιολογίας ὁ μέχρι τοῦδε ἐντεταλμένος ὑφηγητῆς κ. *Ἐμμ. Ἀνδρόνικος*,

καί εἰς τὴν ἔδραν τῆς βυζαντινῆς ἀρχαιολογίας ὁ μέχρι τοῦδε ἑφορος βυζαντινῶν ἀρχαιοτήτων κ. *Στυλ. Πισκεανίδης*.

— Κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1959-60 ἔλαβεν ἑτησίαν ἄδειαν δι' ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας ὁ καθηγητὴς τῆς κλασσικῆς φιλολογίας κ. *Ἰω. Θ. Κακριδῆς*. Οὗτος κατὰ τὸ θερινὸν ἐξάμηνον τοῦ 1960 ἐδίδαξε κλασσικὴν φιλολογίαν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Τυβίγγης.

— Κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1960-61 ἔλαβεν ὁμοίως ἑτησίαν ἄδειαν ὁ καθηγητὴς τῆς νέας ἑλληνικῆς φιλολογίας κ. *Λίτος Πολίτης*. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ παραμονῆς του ἐπὶ δέμηνον εἰς Μόναχον, ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ αὐτόθι Βυζαντινοῦ Ἰνστιτούτου ἔδωσε τέσσαρα μαθήματα περὶ τοῦ Σολωμοῦ καὶ τοῦ ποιητικοῦ αὐτοῦ ἔργου.

— Ἐτησίαν ἄδειαν δι' ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας διὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1961-62 ἔλαβε καὶ ὁ καθηγητὴς τῆς κλασσικῆς φιλολογίας κ. *Στ. Γ. Καφωμένος*.

— Προσκληθέντες ὑπὸ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς ἔδωσαν διαλέξεις εἰς τὸ Πανεπιστήμιον οἱ κάτωθι ξένοι καθηγηταὶ κατὰ τὸ πανεπιστημονικὸν ἔτος 1960-61: ὁ κ. *André Mirambel*, κοσμήτωρ τῆς Σχολῆς Ἀνατολικῶν Γλωσσῶν τῶν Παρισίων (ἑλληνιστί), ὁ κ. *Hermann Gundert* τοῦ Πανεπιστημίου Freiburg (ὁμοίως ἑλληνιστί), καὶ οἱ κκ. *Max Treu* τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου, *H. Wagensoort* τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Οὐτρέχτης, καὶ *André Aymard* τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων.

— Ὅμοιως κατὰ τὸ πανεπιστημιακὸν ἔτος 1961-62 ὠμίλησαν: ἡ τέως καθηγήτρια εἰς τὸ Leiden καὶ διευθύντρια τοῦ Ἰνστιτούτου Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Σπουδῶν τῆς Βενετίας δ. *Σοφία Ἀντωνιάδη*, ὁ κ. *Thomas Clark*, καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Kentucky (Η.Π.Α.), ὁ κ. *Martin Ostwald*, τοῦ Κολλεγίου Swathmore τῆς Πενσυλβανίας, ὁ κ. *Miroslav Kravar*, τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Zadar (Δαλματίας), ὁ κ. *Anton Dostál*, τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πράγας καὶ διευθυντὴς τοῦ περιοδικοῦ «Byzantinoslavica», ὁ κ. *Bernard M. W. Knox*, καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Yale (Η.Π.Α.) καὶ διευθυντὴς τοῦ νεωστὶ ἰδρυθέντος Κέντρου Ἑλληνικῶν Σπουδῶν τῆς Οὐάσιγκτων, ὁ κ. *Herbert Hunger*, καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ διευθυντὴς τῆς παπυρολογικῆς συλλογῆς τῆς Βιέννης, καὶ ὁ κ. *J. Irigoin* τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Poitiers.

— Προσκληθέντες ὑπὸ ξένων Πανεπιστημίων ἔδωσαν διαλέξεις οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κκ. *Ἀγ. Γ. Τσοπανάκης* εἰς τὰ Πανεπιστήμια τοῦ Παλέμμου, τῆς Φλωρεντίας καὶ τῆς Πίζας, *Ι. Θ. Κακριδῆς* εἰς τὰ Πανεπιστήμια τοῦ Innsbruck, τοῦ Mainz καὶ τῆς Βιέννης καὶ *Γ. Μπακαλάκης* εἰς τὰ Πανεπιστήμια τοῦ Μονάχου καὶ τῆς Βασιλείας.

Ἰνστιτούτον Ξένων Γλωσσῶν καὶ Φιλολογιῶν.— Ἀπὸ τοῦ πανεπιστημιακοῦ ἔτους 1960-61 ἤρχισαν λειτουργοῦντα, παρὰ τὰ δύο ὑφιστάμενα τμήματα, καὶ τὰ νέα τμήματα τῆς Γερμανικῆς καὶ τῆς Ἰταλικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας. Εἰς τὸ πρῶτον ἐδίδαξεν ὡς ἐντεταλμένος καθηγητὴς ὁ κ. *Kurt von Posadowsky-Wehner* καὶ ὡς διδασκάλισσα ἡ δ. *K. Büse*, εἰς δὲ τὸ δεύτερον ἡ δ. *Maria - Teresa Piermarini*. Διὰ τὸ πανεπιστημιακὸν ἔτος 1962-63 ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ ἀνέθεσε τὰ καθήκοντα τοῦ ἐντεταλμένου καθηγητοῦ εἰς τὸν κ. *Edoardo Taddeo*.

— Ἀπεχώρησε, διορισθεὶς μορφωτικὸς σύμβουλος ἐν Βαρσοβίᾳ, ὁ ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τοῦ τμήματος, ἐντεταλμένος καθηγητὴς τῆς γαλλικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας κ. *Herni Ehret*. Ἡ

ἀποχώρησής του ἐλύπησε βαθύτατα τούς καθηγητάς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς. Τὴν ἐντολὴν διδασκαλίας τοῦ μαθήματος ἀνέλαβεν ἀπὸ τοῦ πανεπιστημιακοῦ ἔτους 1960 - 61 ὁ κ. *Gilbert Bron*.

— Ἀπὸ τοῦ πανεπιστημιακοῦ ἔτους 1960 - 61 ἐντεταλμένος καθηγητῆς τῆς ἀγγλικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας διορίσθη ὁ κ. *Henry Stanley Harvey*, διευθυντῆς τοῦ Βρετανικοῦ Συμβουλίου ἐν Θεσσαλονίκῃ.

— Ὡς Fulbright - Professors ἐδίδαξαν τὸ μάθημα τῆς ἀμερικανικῆς φιλολογίας καὶ πολιτισμοῦ κατὰ τὸ 1960 - 61 ὁ κ. *Karl Erwin Zink*, καὶ κατὰ τὸ 1961 - 62 ὁ κ. *Marvin Fisher*.

Ἰνστιτοῦτον Νεοελληνικῶν Σπουδῶν.— Τὸ Ἰνστιτοῦτον Νεοελληνικῶν Σπουδῶν (Ἰδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη), τοῦ ὁποίου ἡ ἴδρυσις εἶχεν ἀναγγελθῆ εἰς τὸν προηγούμενον τόμον τῶν «Ἑλληνικῶν», ἤρξατο λειτουργοῦν ἀπὸ τῆς 1 Σεπτεμβρίου 1960 κατόπιν Β.Δ. τῆς 22.10.1959, δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 288 Φ.Ε.Κ. Συμφώνως πρὸς τὸν Ὄργανισμὸν τοῦ Ἰδρύματος τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἰνστιτούτου ἀποτελοῦν εἰς διευθυντῆς, δύο ἐπιστημονικοὶ συνεργάται καὶ εἰς εἰδικὸς γραμματεῦς.

Σκοπὸς τοῦ Ἰνστιτούτου εἶναι «να συμβάλῃ μὲ κάθε τρόπο, ἀλλὰ εἰδικότερα μὲ προγραμματισμένες ἐκδόσεις βιβλίων, στὴν καλλιέργεια καὶ τὴν ἀξιοποίηση τῆς δημοτικῆς γλώσσης καὶ τὴν προαγωγὴ τῆς παιδείας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ», ὡς ὁ Μ. Τριανταφυλλίδης ὀρίζει εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 29665 διαθήκην αὐτοῦ τῆς 2 Μαΐου 1956. Συμφώνως πρὸς τὴν βούλησιν τοῦ διαθέτου τὸ Ἰνστιτοῦτον προοσιμᾶζει τὴν ἔκδοσιν τῶν «Ἀπάντων» του, τὰ ὁποῖα θὰ δημοσιευθοῦν εἰς 8 τόμους. Ὁ πρῶτος τόμος, ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται ὑπὸ ἐκτύπωσιν, περιλαμβάνει τὰ ἔργα: 1) Ξενηλασία ἢ Ἰσοτέλεια; 2) Die Lehnwörter der mittelgriechischen Vulgärliteratur, καὶ 3) κριτικὴν τοῦ βιβλίου τοῦ Α. Μπούτουρα: Ein Kapitel der historischen Grammatik der griechischen Sprache.

Παραλλήλως τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἰδρύματος ἀνέλαβε τὴν σύνταξιν τῶν ἐξῆς ἐργασιῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ δημοσιευθοῦν μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν «Ἀπάντων»: Ὄρθογραφικὸν λεξικὸν τῆς δημοτικῆς, ἱστορικῆς γραμματικῆς τῆς νέας ἑλληνικῆς καὶ Λεξικοῦ ἔτυμολογικοῦ τῶν νεοελληνικῶν τοπωνυμίων.

Πρὸς τούτοις τὸ Ἰνστιτοῦτον: 1) ὠλοκλήρωσε τὴν ἔκδοσιν τοῦ βιβλίου «Δημοτικισμὸς καὶ Ἀντίδραση», Ἀθήνα 1960, τοῦ ὁποίου ἡ ἐκτύπωσις εἶχεν ἀρχίσει ζῶντος τοῦ Μ. Τριανταφυλλίδη, 2) ἀνετύπωσεν ἐντὸς τῶν ἐτῶν 1960 - 61 τὸ βιβλίον τῶν Μ. Οἰκονόμου - Θ. Σταύρου - Μ. Τριανταφυλλίδη «Ἡ γλώσσα μου» καὶ τὰς ἐκδόσεις τοῦ Μ. Τριανταφυλλίδη: Λεξιλογικὲς ἀσκήσεις τοῦ δημοτικοῦ (βιβλίον τοῦ μαθητῆ), Λεξιλογικὲς ἀσκήσεις μ. παιδείας (βιβλίον τοῦ μαθητῆ, βιβλίον τοῦ δασκάλου), Μικρὴ Νεοελληνικὴ γραμματικὴ, 3) ἐδημοσίευσε τὸν τόμον «Ἀφιέρωμα στὴ μνήμη τοῦ Μανόλη Τριανταφυλλίδη», Θεσσαλονίκῃ 1961, εἰς τὸν ὁποῖον συνεργάζονται Ἕλληνες καὶ ξένοι ἐπιστήμονες.

Ἐξωτερικοὶ συνεργάται τοῦ Ἰδρύματος ἀνέλαβον ἐπίσης τὴν σύνταξιν ἐργασιῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ δημοσιευθοῦν μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν «Ἀπάντων» τοῦ Μ. Τριανταφυλλίδη.

Ἐταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν.— Ἐκδόσεις. Τῷ 1960 ἐτέθη εἰς κυκλοφορίαν ὁ 4ος τόμος (1955 - 1960) τοῦ ἐτέρου ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας ἐκδιδόμενου περιοδικοῦ, τῶν «Μακεδονικῶν». Ὁ τόμος, μὲ πλουσιωτάτην ὕλην, ἀναφερομένην εἰς τὴν ἱστορίαν, τὴν λαογραφίαν καὶ τὴν τοπογραφίαν τῆς Μακε-

δονίας, Σύμμεικτα και βιβλιοκρισίας, περιλαμβάνει 627 σελίδας και 8 πίνακας εκτός κειμένου.

— Παραρτήματα των «Ελληνικῶν»: ἀρ. 12) Φωτίου ὀμίλιαι. Ἐκδοσις κειμένου, εἰσαγωγή καὶ σχόλια ὑπὸ Βασιλείου Λαούρδα, 1959, Σελ. 15, 128*, 269, πίν. 4. 13) Ἐλευθερίου Γ. Προβελάκη, Τὰ Βρεταννικὰ κοινοβουλευτικὰ ἔγγραφα καὶ ἡ νεώτερη ἑλληνικὴ ἱστορία 1801-1960, 1960, Σελ. 89. 14) Ἐλισάβετ Α. Ζαχαριάδου, Τὸ Χρονικὸ τῶν Τούρκων σουλτάνων (τοῦ Βαρβερινοῦ Ἑλλήν. Κώδικα 111) καὶ τὸ ἰταλικὸ του πρότυπο, 1960, Σελ. 95.

— Εἰς τὴν σειρὰν τῆς «Μακεδονικῆς Βιβλιοθήκης» ἐξεδόθησαν: ἀρ. 22) Παναγιώτου Γυιόκα, Φίλιππος ὁ Ε'. Ἡ πρώτη σύγκρουσις τοῦ Ἑλληνισμοῦ πρὸς τὴν Ρώμην. Πρόλογος Στ. Π. Κυριακίδου, 1959, Σελ. η' 304, 1 πίν. καὶ 1 χάρτης. 23) Χρίστου Γ. Γεωργίου, Τὸ γλωσσικὸ ἰδίωμα Γέρμα Καστοριάς, 1962, Σελ. η', 440. 24) Γ. Ι. Θεοχαρίδου, Ὁ ρόλος τῆς Μακεδονίας εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ στρατιωτικὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος. Δύο διαλέξεις πρὸς τελειοφοίτους στρατιωτικῶν σχολῶν, 1962, Σελ. 30.

— Εἰς τὴν σειρὰν τῆς «Μακεδονικῆς Λαϊκῆς Βιβλιοθήκης»: ἀρ. 15) Μιχαήλ Γ. Παπακωνσταντίνου, Ὁ νεώτερος Ἑλληνισμός. Τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον. (Ὀμίλια). Εἰσήγησις Ἀλεξάνδρου Λέτσα, 1961, Σελ. 22.

— Ἐξεδόθη τέλος λεύκωμα ἀναμνηστικόν: Μετακομιδὴ τῶν σεπτῶν λειψάνων τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Καστορίας Γερμανοῦ Καραβαγγέλη, 1960, Σχ. ἐπίμηκες, Σελ. 80, μετὰ πολλῶν φωτογραφιῶν.

Διαλέξεις: Ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἑταιρείας ἐγένοντο εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτῆς αἱ ἀκόλουθοι διαλέξεις: Τοῦ κ. Ι. Μ. Παπακωνσταντίνου, Ὁ νεώτερος Ἑλληνισμός. Τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον. Τοῦ κ. Α. Μάνση, Τὸ πολίτευμα τοῦ Ρήγα καὶ ἡ ἐθνικὴ ἐπανάστασις. Τοῦ Ὑπουργοῦ Ἱεροσημασμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Γρηγορίου Κασσιμάτη, Τέχνη καὶ ζωή.

Ἰδρυμα Μελετῶν τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου.— Κατὰ τὸ 1960 τὸ παρὰ τῇ Ἑταιρείᾳ Μακεδονικῶν Σπουδῶν προσηρητημένον Ἰδρυμα Μελετῶν τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου (IMXA) διωργάνωσε σειρὰν διαλέξεων μετὰ γενικὸν θέμα τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα. Ἐπὶ μέρους αἱ διαλέξεις αὗται ὑπῆρξαν αἱ ἀκόλουθοι: Γ. Μόδη, Εἰκόνες ἀπὸ τὸν Μακεδονικὸν Ἀγῶνα. Ἀλεξ. Λέτσα, Τὸ νεοτουρκικὸν κομιτᾶτον καὶ ἡ δολοφονία τοῦ Αἰμιλιανοῦ Γρεβενῶν. Κ. Μπόνη, Οἱ σλαβόφωνοι Μακεδονομάχοι. Χ. Νάλτσα, Ὁ Μακεδονικὸς Ἀγὼν εἰς τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν. Βασ. Λαούρδα, Τὸ Ἑλληνικὸν Γενικὸν Προξενεῖον Θεσσαλονίκης. Ν. Κώττα, Ἡ ἐκπαίδευσις κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος. Ν. Βασιλακάκη, Οἱ Κρητὲς Μακεδονομάχοι. Δ. Εὐρυγένη, Ὁ Ἴων Δραγοῦμης καὶ ὁ Μακεδονικὸς Ἀγὼν. Διογ. Ξανάλατο, Ὁ Ἀθανάσιος Σουλιώτης Νικολαΐδης καὶ ὁ Μακεδονικὸς Ἀγὼν.

Κατὰ τὸ 1961 τὸ γενικὸν θέμα τῶν διαλέξεων ἀφεώρα εἰς τὰς παλαιὰς ἑλληνικὰς πόλεις καὶ κοινότητας βορείως τῶν σημερινῶν ἑλληνικῶν συνόρων. Ἐγένοντο ἐπὶ μέρους αἱ ἀκόλουθοι διαλέξεις: Βασ. Λαούρδα, Τὸ Νευροκόπι. Κων. Μπόνη, Ἡ Στρῶμνιτσα. Ἀλεξ. Λέτσα, Ἡ Μοσχόπολις. Γ. Μόδη, Τὸ Μοναστήρι. Γ. Βαφοπούλου, Γευγελή. Π. Χρήστου, Ἀργυρόκαστρον, Πρεμετή, Κορυτσά. Π. Πέγνα, Μελένικον. Χρ. Νάλτσα, Ἀνατολικὴ Ρωμυλία.

Νεώτεροι ἐκδόσεις τοῦ Ἰδρύματος (1959-1962): ἀρ. 31) Γ. Ι. Θεοχαρίδου, Τοπογραφία καὶ πολιτικὴ ἱστορία τῆς Θεσσαλονίκης κατὰ τὸν ἰδ' αἰῶνα. 8ον, Σελ. 52, 1 χάρτης. 32) G. Schird, Ὁ Βαρλαάμ καὶ ἡ φιλοσοφία εἰς τὴν

Θεσσαλονίκη κατά τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα, 1959, Σελ. 22. 33) *Π. Χρήστου*, Ὁ Γρηγόριος Παλαμᾶς καὶ ἡ θεολογία εἰς τὴν Θεσσαλονίκη κατά τὸν 18' αἰῶνα, 1959, Σελ. 20. 34) *Κ. Τριανταφυλλοπούλου*, Ὁ Κωνσταντῖνος Ἀρμενόπουλος καὶ ἡ νομικὴ σκέψις εἰς τὴν Θεσσαλονίκη κατά τὸν 18' αἰῶνα, 1960, Σελ. 48. 35) *Στ. Πελεκανίδου*, Βυζαντινὰ καὶ μεταβυζαντινὰ μνημεῖα τῆς Πρέσπας, 1960, Σελ. 15', 152, πίν. 53. 36) *Στ. Π. Κυριακίδου*, Περὶ τὴν ἱστορίαν τῆς Θράκης. Ὁ ἑλληνισμὸς τῶν συγχρόνων Θρακῶν. Αἱ πόλεις Ξάνθη καὶ Κομοτινή, 1960, Σελ. 70, 7 πίν. 37) *Βασ. Δαούρδα*, Ἡ κλασσικὴ φιλολογία εἰς τὴν Θεσσαλονίκη κατά τὸν 18' αἰῶνα, 1960, Σελ. 19. 38) *Χρυσοστόμου Δράμας*, Ἐκθέσεις περὶ τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος, 1960, Σελ. 120. 39) Ἀρχεῖον Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος *Πηνελόπης Δέλιτα*, τ. 3ος. Ἀπομνημονεύματα Παναγιώτου Παπατζαντεῖα, 1960, Σελ. 160. 40) Ἀλεξ. Ζάννα, Ὁ Μακεδονικὸς Ἀγῶν, 1960, Σελ. 96, πίν. 4. 41) *Δ. Ἐν-συγένη*, Ὁ Ἴων Δραγούμης καὶ ὁ Μακεδονικὸς Ἀγῶν, 1961, Σελ. 23, 42) *Βασ. Δαούρδα*, Τὸ Ἑλληνικὸν Γενικὸν Προξενεῖον Θεσσαλονίκης, 1961, Σελ. 16. 43) *Βασ. Σταυροπούλου*, Ὁ Μακεδονικὸς Ἀγῶν, 1961, Σελ. 69, πίν. 3. 44) *Κων. Μπόνη*, Ἡ Στρώμιτσα, 1961, Σελ. 30, πίν. 2. 45) *S. M. Sophocles*, A history of Greece, 1951, Σελ. 382. 46) Ἡ Μητρόπολις Νευροκοπίου, 1961, Σελ. 294, πίν. 10. 47) *Στ. Π. Κυριακίδου*, Σύνομος ἐπισκόπησης τῆς ἱστορίας τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος, 1962, Σελ. 20. 48) *S. M. Sophocles*, The Religion of Modern Greece, 1961, Σελ. 47. 49) *Βασ. Δαούρδα*, Ὁ Μακεδονικὸς Ἀγῶν, 1962, Σελ. 18.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1960 τὸ Ἴδρυμα προέβη εἰς τὴν δημοσίευσιν ξενογλώσσου αὐστηρῶς ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Balkan Studies», ἐκδιδομένου ἀνά ἑξάμηνον, μὲ μελέτας καὶ βιβλιοκρισίας ἀναφερομένας εἰς ζητήματα τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ παρόντος τῶν χωρῶν τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου. Εἰς τὰ μέχρι τοῦδε δημοσιευθέντα τεύχη συνειργάσθησαν πολλοὶ ξένοι ἐπιστήμονες, ἰδίᾳ Ἀμερικανοὶ καὶ Ἑλληνοαμερικανοί, ἀλλὰ ἐπίσης καὶ Ἄγγλοι, Γερμανοὶ, Αὐστριακοὶ καὶ Γάλλοι. Εἰς τὸ περιοδικὸν ἐνεγράφησαν ὡς συνδρομηταὶ πολλαὶ πανεπιστημιακαὶ καὶ ἄλλαι βιβλιοθήκαι τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, ἐδημοσιεύθησαν δὲ καὶ διάφοροι εὐμενεῖς περὶ αὐτοῦ κριτικαὶ εἰς τὸν ἑλληνικὸν τύπον καὶ εἰς ξένα ἐπιστημονικὰ περιοδικά. Τὴν μέριμναν τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ ἔχει ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἰδρυματος κ. *Βασ. Δαούρδας*, ἐν συνεργασίᾳ μετ' ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν κκ. *N. Ἀνδριώτη, Α. Δελιβάνη, Στ. Π. Κυριακίδου* καὶ *Χ. Φραγκίστα*.

Ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Ἰδρυματος ἀποτελεῖται ἀπὸ 3000 περίπου βιβλία, ἀναφερόμενα ὅλα εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ εἰς τὸ παρὸν τῶν λαῶν τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου. Τὰ περισσότερα ἐξ αὐτῶν ἀπεκτήθησαν δι' ἀγορῶν, ἀλλὰ δὲ ἐκ δωρεῶν ἢ ἐξ ἀνταλλαγῶν τῶν δημοσιευμάτων τοῦ Ἰδρυματος μὲ τὰς ἐκδόσεις πανεπιστημιακῶν ἢ ἄλλων ἰδρυμάτων εἰς Ἀμερικὴν, Ἀγγλίαν, Αὐστραλίαν, Γαλλίαν, Γερμανίαν, Ρωσίαν, Τσεχοσλοβακίαν, Ρουμανίαν, Βουλγαρίαν, Γιουγκοσλαβίαν, Πολωνίαν καὶ Οὐγγαρίαν.

Τὸ ἀρχεῖον. Ἀπὸ τῆς συστάσεώς του τὸ Ἴδρυμα ἐπέδωθε συστηματικῶς εἰς τὴν συγκέντρωσιν ἀρχεῖακοῦ ὕλικου, ἀναφερομένου εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν προσωπογραφίαν τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος. Μέχρι τοῦδε ἔχει συγκεντρώσει σημαντικὸν ἀριθμὸν προξενικῶν καὶ μητροπολιτικῶν ἐκθέσεων, ἀπομνημονεύματα, ἀναμνήσεις καὶ ἐπιστολάς Μακεδονομάχων, καθὼς καὶ ὑπὲρ τὰς 800 περίπου φωτογραφίας μεμονωμένων Μακεδονομάχων, ἀνταρτικῶν σωμάτων, σχολείων κ.τ.λ.

Ὁ κ. Ι. Κακριδῆς ἐπίτιμος διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Τυβίγγης.— Τὴν 12 Δεκεμβρίου 1961 ὁ καθηγητὴς τῆς κλασσικῆς φιλολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης κ. **Ἰωάννης Κακριδῆς** ἀνεκηρύχθη ἐν ἐπισήμῳ τελετῇ ἐπίτιμος διδάκτωρ τῆς φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Τυβίγγης ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τῆς ἐξηκονταετηρίδος του. Περὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ διδακτικοῦ ἔργου τοῦ τιμωμένου ὁμίλησαν οἱ ἐν Τυβίγγῃ καθηγηταὶ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς κκ. **W. Schadewaldt** καὶ **E. Zinn**. Ἐν συνεχείᾳ ὁ τιμώμενος καθηγητὴς ἀνέπτυξε τὸ θέμα «Περὶ τοῦ ἰάμβου κατὰ γυναικῶν τοῦ Σημωνίδου».

Ἐπίτιμος διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.— Τὴν 11ην Ἀπριλίου 1959 ἐν ἐπισήμῳ τελετῇ ἀνηγορεύθη ἐπίτιμος διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς ὁ καθηγητὴς τοῦ ἐν Μονάχῳ Πανεπιστημίου κ. **Franz Dölger**. Περὶ τοῦτου ἐγένετο ἤδη λόγος εἰς τὰς εἰδήσεις τοῦ τόμου 16, σελ. 440. Ἡ εἰσήγησις περὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἔργου τοῦ ἀναγορευθέντος, γενομένη ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. **Στίλπωνος Π. Κυριακίδου**, ἔχει ὡς ἑξῆς:

Κύριε Πρύτασι, Κυρίαι καὶ Κύριοι.

Αἰσθάνομαι μεγάλην χαρὰν, διότι εἰς ἐμὲ ἔλαχεν ὁ κλῆρος νὰ κάμω δημοσίᾳ τὴν νόμιμον εἰσήγησιν διὰ τὸ ἐπιστημονικὸν ἔργον τοῦ τιμωμένου σήμερον κορυφαίου ἐπιστήμονος, τὸν ὁποῖον ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ καθ' ἡμᾶς Πανεπιστημίου ἐτίμησε διὰ τῆς ἀπονομῆς τοῦ τίτλου τοῦ ἐπιτίμου αὐτῆς διδάκτορος. Ἡ εἰσήγησις φαίνεται μὲν εὐκολος, πράγματι ὁμως κρύπτει σημαντικὰς δυσκολίας. Εἶναι εὐκολος, διότι τὸ ἐπιστημονικὸν ἔργον τοῦ τιμωμένου εἶναι τόσο μὲγα καὶ ἐπιφανές, ὥστε ὁ ἐπιχειρῶν νὰ ὁμιλήσῃ περὶ αὐτοῦ δὲν ἔχει ἀνάγκην ἐρεῦνης, διὰ νὰ τὸ ἀνακαλύψῃ, εἶναι ὁμως ταυτοχρόνως καὶ δύσκολος, διότι ἀκριβῶς ἕνεκα τοῦ μεγέθους αὐτοῦ πρῶτον μὲν καθιστᾷ ἀμήχανον τὴν ἐκλογὴν τί πρῶτον καὶ τί ὕστερον ἐξ αὐτοῦ νὰ ἐξάρῃ τις, καὶ μάλιστα εἰς τὰ στενὰ ὄρια τῆς εἰσηγήσεως, δεῦτερον δὲ γεννᾷ τὸν φόβον μήπως ἡ γενομένη ἔξαρσις καὶ ὁ ἔπαινος εἶναι κατώτερα τῶν ὀφειλομένων. Τὴν ἀμηχανίαν ταύτην καὶ τὸν φόβον συναισθάνομαι βαθύτατα καὶ διὰ τοῦτο θὰ προσπαθῆσω νὰ ἐκθέσω τὰ πράγματα εἰς ἀδροτάτας μόνον γραμμᾶς, ζητῶ δὲ συγγνώμην καὶ ἀπὸ τὸ ἀκροατήριόν μου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν ἐπαξίως τιμώμενον συνάδελφον καὶ ἀγαπητὸν φίλον, ἐὰν ἡ εἰσηγήσις μου εἶναι, ὅπως φοβοῦμαι, κατωτέρα τῆς πραγματικότητος.

Ὁ τιμώμενος, γεννηθεὶς τὴν 4ην Ὀκτωβρίου τοῦ 1891, ἐσπούδαζε τὴν βυζαντινολογίαν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Μονάχου παρὰ τῷ καθηγητῇ Αὐγούστῳ Heisenberg, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ διάδοχος τοῦ δημιουργοῦ τῆς νεωτέρας μορφῆς τῆς ἐπιστήμης ταύτης Καρόλου Krumbacher. Μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν του ὑπηρέτησας κατ' ἀρχὰς ὡς βιβλιοθηκᾶριος εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Πανεπιστημίου καὶ κατόπιν ὡς ὑφηγητὴς, ἔνωρὶς ἔδωκε δείγματα τῆς ἐπιστημονικῆς αὐτοῦ δυνάμεως καὶ δραστηριότητος. Τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἔργον, τὸ «Περὶ τῶν πηγῶν καὶ προτύπων τοῦ Μελητινιώτου», ἐκδοθὲν τὸ 1919, εἶναι ἔργον φιλολογικὸν ἀξιόλο-

γον, συνεχίζον την φιλολογικὴν παράδοσιν τοῦ Καρόλου Krumbacher καὶ τοῦ διδασκάλου του Heisenberg. Ἀπὸ τὸν καθαρῶς φιλολογικὸν δὴμος αὐτὸν δρόμον ἐξέτρεψε κατὰ μέγα μέρος τὸν νεαρὸν τότε ὄφηγητήν ἢ κατὰ τὸ 1920 ἀνάθεσις εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῶν Ἀκαδημιῶν τοῦ Μονάρχου καὶ τῆς Βιέννης τῆς συντάξεως καὶ δημοσιεύσεως Πρωτοκόλλου τῶν αὐτοκρατορικῶν ἐγγράφων τοῦ Βυζαντίου, ἡ ἱστορία τοῦ ὁποίου ἔχει ὡς ἐξῆς: Ἡ ἰδέα τῆς δημοσιεύσεως ὄλων τῶν βυζαντινῶν ἐγγράφων εἰς ἓν σῶμα, ὅπως ἐγίνε μετὰ τὰς ἑλληνικὰς καὶ τὰς λατινικὰς ἐπιγραφάς, ὑπῆρξεν ἰδέα τοῦ Krumbacher, τὴν ὁποίαν τῇ προτάσει αὐτοῦ εἶχεν υἱοθετήσῃ ἡ Ἐνωσις τῶν Ἀκαδημιῶν κατὰ τὴν ἐν Λονδίῳ συνέλευσιν τῆς τοῦ 1905, ἀνέλαβον δὲ νὰ πραγματοποιήσουν αἱ Ἀκαδημαῖαι τοῦ Μονάρχου καὶ τῆς Βιέννης. Ἐπειδὴ δὴμος ἀπεδείχθη ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτο εὐκόλον νὰ γίνῃ ἄνευ μακρῶν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν, μετὰ δύο ἔτη εἰς τὴν ἐν Ρώμῃ συνέλευσιν ἀπεφασίσθη νὰ προηγηθῇ ἡ ἐκδοσις πρωτοκόλλου τῶν ἐγγράφων, δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν. Ἀλλὰ ἐπειδὴ καὶ ἡ ἐργασία αὕτη παρεῖχε πλείστας ὄσας δυσκολίας ἕνεκα τῆς διασπορᾶς τοῦ ὕλικου, ἀπεφασίσθη νὰ περιορισθῇ τὸ ἔργον κατ' ἀρχὰς εἰς μόνα τὰ αὐτοκρατορικὰ ἔγγραφα, ἢ δ' ἐκτέλεσις ἀνετέθη εἰς τὸν μαθητὴν τοῦ Krumbacher Paul Marc, ὅστις καὶ εἰργάσθη μέχρι τοῦ 1920. Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν αὐτοῦ τὸ ἔργον ἀνετέθη εἰς τὸν τιμώμενον, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ παρεδόθησαν αἱ ὑπὸ τοῦ Marc γενόμεναι προεργασίαι, αἵτινες δὴμος ἦσαν ἀνεπαρκεῖς, διότι ἐν τῷ μεταξὺ ἠυρύνθη ὁ σκοπὸς τοῦ πρωτοκόλλου, ἀποφασισθέντος νὰ περιλάβῃ πάντα τὰ αὐτοκρατορικὰ ἔγγραφα, ὄχι μόνον τὰ ὁποσδήποτε σφζόμενα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀπολεσθέντα ἀπλῶς ὡς μνημονευόμενα εἰς τὰς πηγὰς, ὡς καὶ τὰ ἀναφερόμενα εἰς πρεσβείας, συνάψεις συνθηκῶν καὶ ἄλλας πολιτικὰς πράξεις, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὴν νομοθεσίαν. Τὸ ἔργον δὲν ἦτο εὐκόλον. Ἐπρεπε νὰ ἐρευνηθοῦν ὄλαι αἱ πηγαί, ἀρχεῖακαί, νομοθετικά, ἱστορικά καὶ ἐν γένει γραμματεῖακαὶ ὄχι μόνον αἱ βυζαντιναί, ἀλλὰ καὶ αἱ ἀνατολικά καὶ αἱ δυτικά, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ρωσικῶν, νὰ σημειωθοῦν τὰ μνημονευόμενα ἔγγραφα, νὰ καθορισθῇ ἐν συντομίᾳ τὸ περιεχόμενον αὐτῶν, νὰ χρονολογηθοῦν κατὰ τὸ δυνατόν ἀκριβῶς, νὰ ἐλεγχθῇ ἡ γνησιότης των καὶ νὰ συγκεντρωθῇ ἅπασα ἢ περὶ ἓν ἕκαστον ἐξ αὐτῶν βιβλιογραφία, ἐργασία τεραστίαι, ἢ ὁποία ἀπῆται ὄχι μόνον ἐπιστημονικὸν καταρτισμὸν πλήρη καὶ οἰκειότητα πρὸς τὰς πηγὰς καὶ τὴν βιβλιογραφίαν, ἀλλὰ καὶ κρίσιν ὀξεῖαν καὶ προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν οὐ τὴν τυχοῦσαν. Μὲ ὄλα αὐτὰ ἐφωδιασμένος ὁ νεαρὸς ἀκόμη τότε ἐπιστήμων ἀνέλαβε τὸ ἔργον μετ' ἀγάπης καὶ ἐνθουσιασμοῦ καὶ μετὰ τετραετῇ μόλις συντονιστάτην ἐργασίαν κατῴρθωσε νὰ δώσῃ εἰς τὴν δημοσιότητα τὸ 1924 τὸ πρῶτον τεῦχος τοῦ Πρωτοκόλλου, περιλαμβάνον τὰ ἀπὸ τοῦ 565 μέχρι τοῦ 1025 αὐτοκρατορικὰ ἐγ-

γραφα. Τὸ ἔργον ὑπῆρξεν ἄρτιον, ἐπηνέθη ἐπαξίως, ἐξησφάλισεν εἰς τὸν συγγραφέα ἐξέχουσαν μεταξὺ τῶν βυζαντινολόγων θέσιν, καθώρισε δὲ καὶ ὀριστικώτερον τὴν κατεύθυνσιν τῆς μελλοντικῆς ἐπιστημονικῆς δραστηριότητος αὐτοῦ. Ἐίκοσι καὶ τέσσαρα ἔτη μετὰ ταῦτα εἰς τὸν πρόλογον τῆς ἐκδόσεως ἀγιορειτικῶν ἐγγράφων ὁ ἴδιος ἔγραψεν ὅτι τὸ κύριον ἐνδιαφέρον του ἐστρέφεται πρὸς τὰ αὐτοκρατορικὰ ἔγγραφα, τῶν ὁποίων τὴν ἐπιστημονικὴν ἐπεξεργασίαν εἶχεν ἀναλάβει πρὸ ἐνὸς τετάρτου αἰῶνος ὡς σκοπὸν τοῦ βίου του (Lebensaufgabe). Τὴν δημοσίευσιν τοῦ πρώτου τεύχους ἠκολούθησε μετὰ ἓν ἔτος ἡ δημοσίευσίς τοῦ δευτέρου, περιλαμβάνοντος τὰ ἀπὸ τοῦ 1025 - 1204 ἔγγραφα, καὶ ἑπτὰ ἔτη μετὰ ταῦτα (1932) ἡ δημοσίευσίς τοῦ τρίτου, περιλαμβάνοντος τὰ ἀπὸ τοῦ 1204 - 1282.

Ἡ περὶ τὰ βυζαντινὰ ἔγγραφα ἀσχολία τοῦ τιμωμένου ἦτο φυσικὸν νὰ ὀδηγήσῃ αὐτὸν καὶ εἰς τὸ "Ἄγιον Ὄρος, τὸ θησαυροφυλάκιον τοῦτο βυζαντινῶν ἐγγράφων, τῶν ὁποίων τὸ πλεῖστον ἦτο ἄγνωστον. Τὸ ἐπεσκέφθη ἐπανελημμένως καὶ εἰργάσθη ἐν αὐτῷ καὶ πρὸ καὶ κατὰ τὸν πόλεμον ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ πρὸς τοὺς ἀγιορείτας πατέρας, προῖδν δὲ τῶν τελευταίων αὐτοῦ ἐργασιῶν ὑπῆρξε τὸ ἐκδοθὲν κατὰ τὸ 1948 ἔργον του «Ἐκ τῶν θησαυρῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους», εἰς τὸ ὁποῖον ἐδημοσίευσεν κατ' ἐκλογὴν 115 ἔγγραφα, ὀκτὼ σφραγίδας καὶ πέντε ἀντιβολὰς πρὸς δημοσιευμένα ἤδη ἔγγραφα Σέρβων ἀρχόντων εἰς γλῶσσαν ἐλληνικὴν, ἔτι δὲ καὶ 128 πίνακας. Τὸ ἔργον εἶναι μνημειῶδες διὰ τὴν βυζαντινὴν διπλωματικὴν, εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς ὁποίας ἀποβλέπει, διὰ τῆς παροχῆς ἐποπτικοῦ ὕλικου, τὸ ὁποῖον μέχρι τοῦδε ἐστερεῖτο. Διότι τὰ ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐκδοθέντα κατὰ τὸ 1931 πανομοιότυπα βυζαντινῶν αὐτοκρατορικῶν ἐγγράφων ἐκ τοῦ φωτογραφικοῦ ἀρχείου τῆς Βαυαρικῆς Ἀκαδημίας δὲν ἦσαν ἐπαρκῆ. Διὰ τὸν λόγον ἀκριβῶς τοῦτον περιελήφθησαν εἰς αὐτὸ ὄχι μόνον δείγματα τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν αὐτοκρατορικῶν ἐγγράφων, δηλ. χρυσοβούλλων λόγων, χρυσοβούλλων σιγιλλίων καὶ προσταγμάτων, ἀλλὰ καὶ δείγματα μὴ αὐτοκρατορικῶν, ὅσον δεσποτικῶν, ὑπαλληλικῶν παντὸς εἶδους, ἐκκλησιαστικῶν ἐπίσης, ἔτι δὲ καὶ ἰδιωτικῶν, καθὼς καὶ δείγματα σφραγίδων.

Εἰς τὸ νέον τοῦτο ἔργον ἡ ἔκδοσις τῶν κειμένων μετὰ τῶν συνοδευουσῶν αὐτὰ ἀρχεϊκῶν, διπλωματικῶν, παλαιογραφικῶν, γλωσσικῶν, ὀρθογραφικῶν, βιβλιογραφικῶν καὶ πραγματικῶν παρατηρήσεων εἶναι ὑποδειγματικὴ, πληροὶ τὸ ὑφιστάμενον κενὸν τοῦ ἐποπτικοῦ ὕλικου καὶ διδαι πλήρη καὶ ἀρτίαν εἰκόνα τῆς βυζαντινῆς διπλωματικῆς καὶ ὄχι ἀπλῶς προάγει αὐτήν, ὅπως μετριοφρόνως λέγει εἰς τὸν πρόλογόν του ὁ συγγραφεύς.

Ἐκ τῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἐργασιῶν προέρχεται καὶ τὸ ἐν ἔτος μετὰ ταῦτα (1949) ἐκδοθὲν ἔργον «Ἐξ βυζαντινὰ πρακτικὰ τοῦ 14ου αἰῶνος διὰ τὴν μονὴν τῶν Ἰδίων», εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ὁποίου ἐξετάζον-

ται τὰ δημοσιεύμενα ἔγγραφα ἀπὸ πάσης ἀπόψεως, διπλωματικῆς, γλωσσικῆς, γεωγραφικῆς, οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς, δημογραφικῆς καὶ διοικητικῆς. Ἡ ἐξέτασις εἶναι διδακτικωτάτη, διότι ἀποδεικνύει κατὰ τρόπον ὑποδειγματικὸν τὴν πολλαπλὴν χρησιμότητα τῆς μελέτης τῶν ἐγγράφων διὰ τε τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν ἱστορίαν τῶν χρόνων αὐτῶν.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἃς μοι ἐπιτραπῆ νὰ ἀναφέρω παρεπιπτόντως καὶ ἔν ἀκόμῃ ἔργον, τὸ ὁποῖον πρὸς μὲν τὴν διπλωματικὴν δλίγην σχέσιν ἔχει, ἀποτελεῖ ἕμως δεῖγμα τοῦ θαυμασμοῦ τοῦ συγγραφέως πρὸς τὴν μεγαλοπρεπῆ φύσιν καὶ τὰ καλλιτεχνικὰ μνημεῖα τοῦ τόπου καὶ τῆς συμπαθείας αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῷ μοναχοὺς καὶ τὴν μοναχικὴν τῶν πολιτείαν· ἐννοῶ τὸ κατὰ τὸ 1942 ἐκδοθὲν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ χώρα τῶν μοναχῶν Ἐθως» ὠραιότατον λεύκωμα μᾶλλον ἢ βιβλίον, εἰς τὸ ὁποῖον δι' δλίγων μὲν λόγων, πολλῶν δ' ὠραιωτάτων εἰκόνων, ἀπεικονίζεται τὸ Ἁγιώνυμον ὄρος καὶ ἡ ἐν αὐτῷ τέχνη καὶ βίος.

Διὰ τῶν ἔργων τούτων καὶ ἄλλων ἐπὶ μέρους πολυαρίθμων μελετῶν, τῶν ὁποίων 20, τὰς μᾶλλον δυσπροσίτους, φίλοι καὶ μαθηταὶ ἐξέδωκαν εἰς ἓνα ὀγκώδη ἑορταστικὸν τόμον ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐξηκονταπενταετηρίδος του, ὁ τιμῶμενος ἀνεδείχθη ἂν ὅχι ὁ ἰδρυτής, ἀναμφισβητήτως ἕμως ὁ διοργανωτής καὶ τελειωτής τῆς βυζαντινῆς διπλωματικῆς, κλάδου σπουδαιότητας, ἐκ τοῦ ὁποίου πολλὰ ἔχει νὰ ὠφελῆθῃ ἡ ἱστορία τοῦ Βυζαντίου, ἐξωτερικὴ καὶ ἐσωτερικὴ, ἔτι δὲ καὶ ἡ προσωπογραφία καὶ ἡ γεωγραφία.

Ἄλλὰ τὸ ἐπιστημονικὸν ἔργον τοῦ τιμωμένου δὲν ἐξαντλεῖται μὲ τὴν δημιουργίαν τῆς βυζαντινῆς διπλωματικῆς. Ὁρμώμενος ἐκ τῆς εὐρείας καὶ βαθείας γνώσεως οὐ μόνον τῶν ἐγγράφων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἑλληνικῆς βυζαντινῆς γραμματείας, ἐδημοσίευσε πολυαρίθμους μελέτας, διαφωτισούσας τὰς σχέσεις τοῦ Βυζαντίου πρὸς τὰ δυτικὰ κράτη, τὴν οἰκονομικὴν, διοικητικὴν καὶ νομοθετικὴν αὐτοῦ ζωὴν, ὡς καὶ ἕλας τὰς ἄλλας ἐκδηλώσεις τοῦ πολιτισμοῦ του, ἐν οἷς καὶ τὰς φιλολογικὰς, διὰ τὰς ὁποίας οὐδέποτε ἔπαυσε νὰ ἐνδιαφέρεται. Ἀπόδειξις αἱ τελευταῖαι περὶ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ μελέται καὶ τὸ μικρὸν μὲν, ἀλλὰ πρωτότυπον ἔργον του, περὶ τῆς εἰς καθαρουσαν γλῶσσαν βυζαντινῆς ποιήσεως.

Ἐκτὸς ἕμως τοῦ κατ' ἴδιον ἐπιστημονικοῦ ἔργου, τοῦ ὁποίου ἀμυδρὰν μόνον σκιαγραφίαν ἀποτελοῦσι τὰ μέχρι τοῦδε λεχθέντα, μέγισται εἶναι αἱ ὑπηρεσίαι, τὰς ὁποίας ὁ τιμῶμενος παρέσχε καὶ ἐξηκολούθησε νὰ παρέχῃ εἰς τὴν ἐπιστῆμην τῆς βυζαντινολογίας ὡς διευθυντής τοῦ ἀξιολογωτάτου περιοδικοῦ δημοσιεύματος, τῆς ὀνομαστῆς *Byzantinische Zeitschrift*, τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὁποίου ἀνέλαθε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ διδασκάλου του Αὐγούστου Heisenberg τὸ 1931. Τὸ περιοδικὸν τοῦτο, ἰδρυθὲν ὑπὸ τοῦ Krumbacher, συνετέλεσεν ἕσον οὐδὲν

ἄλλο εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βυζαντινολογίας, ὅχι τόσο διὰ τὰς δημοσιευμένας ἐν αὐτῷ ἀξιολόγους πραγματείας, ὅσον διὰ τὴν μέχρι καὶ τῶν ἐσχάτων λεπτομερειῶν κριτικὴν παρακολούθησιν τῆς βλῆς ἐπιστημονικῆς περὶ τὸ Βυζάντιον κινήσεως, πρᾶγμα σπουδαιότατον διὰ τὴν πρόοδον τῆς ἐπιστήμης. Ὁ παρακολουθῶν τὴν Β. Ζ. δύναται νὰ εἶναι βέβαιος ὅτι ἀποκτᾷ ὅχι μόνον πλήρη, ἀλλὰ καὶ ἀκριβῆ γνώσιν τῶν περὶ τὸ Βυζάντιον δημοσιευμάτων καὶ τῆς ἀξίας ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν, διότι βλα τὰ εἰς ποικίλας γλώσσας δημοσιεύματα, μικρὰ καὶ μεγάλα, σημαντικὰ καὶ ἀσήμαντα, κρίνονται ὑπὸ ἀνδρῶν εἰδικῶν, κατὰ τὸ πλεῖστον δὲ ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ διευθύνοντος τὴν ἐκδοσιν. Ἡδὴ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ τὸ περιοδικὸν ἀπέκτησε τὴν φήμην μοναδικοῦ διεθνoῦς ἐπιστημονικοῦ ὄργανου διὰ τὴν ἐπισκόπησιν καὶ προαγωγὴν τῆς βυζαντινολογικῆς ἐπιστήμης, ἢ δὲ φήμη αὕτη ὅχι μόνον διετηρήθη, ἀλλὰ καὶ ἐπηυξήθη σημαντικῶς ὑπὸ τὴν σημερινῇν διεύθυνσιν, καὶ πολὺ δικαίως. Διότι ἡ ἐπιστημονικὴ περὶ τὸ Βυζάντιον κίνησις ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς ἰδρύσεως τοῦ περιοδικοῦ μέχρι σήμερον ἐπολλαπλασιάσθη, ἀποτελεῖ δὲ ἡράκλειον ὄντως ἄθλον ἢ συγκέντρωσις, ἢ προσεκτικὴ ἀνάγνωσις, ἢ κρίσις, ἢ διόρθωσις, πολλάκις δὲ καὶ ἡ συμπλήρωσις τῶν δημοσιευμένων. Μέγα μέρος τῶν βιβλιοκρισιῶν ἀποτελοῦσιν αὐτόχρημα προσθέτους συμβολὰς εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ὑπὸ τοῦ δημοσιεύματος ἐρευνημένου θέματος, ἀλλὰ καὶ αἱ μικρότεραι καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ λακωνικὰ βιβλιογραφικὰ σημειώματα, προτόντα εὐρείας καὶ βαθείας γνώσεως καὶ κριτικῆς δξύτητος οὐ τῆς τυχούσης, ἀποτελοῦσι συμβολὴν σπουδαίαν διὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς κινήσεως καὶ τὴν προαγωγὴν τῆς ἐπιστήμης. Εἰς τὴν Β. Ζ. ἕκαστον δημοσίευμα κρίνεται εὐσυνειδήτως, χαρακτηρίζεται ὀρθῶς καὶ λαμβάνει τὴν προσήκουσαν αὐτῷ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ θέσιν. Πλήρη δὲ συνείδησιν ἔχων ὁ τιμώμενος τῆς ἀξίας τοῦ βιβλιοκριτικοῦ τούτου ἔργου διὰ τὴν πρόοδον τῆς ἐπιστήμης καὶ μὴ ἀρκοῦμενος εἰς ὅσα κατορθώνει εἰς τὴν Β. Ζ. ἀνέλαθεν εὐχαρίστως κατὰ τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ συγκροτηθὲν Θ' βυζαντινολογικὸν συνέδριον τὸ πρόσθετον βᾶρος τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς Διεθνoῦς Ἑνώσεως τῶν ἱστορικῶν ἐπιστημῶν περὶ δημοσιεύσεως κατὰ ἐξάμηνον συστηματικῆς βυζαντινολογικῆς βιβλιογραφίας μετὰ συντόμου δηλώσεως τοῦ περιεχομένου τῶν ἀναφερομένων ἐν αὐτῇ ἔργων καὶ κρίσεως τῆς ἀξίας αὐτῶν. Ἐκ τῆς αὐτῆς ὀρθῆς γνώμης προήλθε καὶ ἡ λαμπρά, ἀλλὰ καὶ κοπιώδης αὐτοῦ ἐπιθεώρησις τῶν ἀπὸ τοῦ 1938 μέχρι τοῦ 1950 συντελεσθεισῶν εἰς τὴν βυζαντινολογίαν προόδων, ἧτις ἐδημοσιεύθη τὸ 1952 ὑπὸ τὸν τίτλον Byzanz καὶ ἐν τῇ ὁμοίᾳ ἀναφέρονται αἱ σπουδαιόταται κατὰ τὴν περίοδον ταύτην δημοσιευθεῖσαι πραγματεῖαι, ὑπερβαίνουσαι τὰς χιλιάς, μετὰ χαρακτηριστικῶν παρατηρήσεων, ἐνίοτε δὲ καὶ συντόμων κρίσεων.

Τέλος δὲν πρέπει νὰ ἀφήσωμεν ἀμνημόνευτον καὶ τὸ διδασκαλικὸν

Έργον τοῦ τιμωμένου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἴσης σπουδαιότητος πρὸς τὸ συγγραφικόν. Κληθεῖς νὰ καταλάβῃ τὴν ἔδραν, τὴν ὁποῖαν ἐδόξασαν οἱ δύο μεγάλοι προκάτοχοί του Krumbacher καὶ Heisenberg, κατώρθωσε νὰ διατηρήσῃ τὴν φήμην αὐτῆς εἰς τὸ ὕψος τῆς. Τὸ περίφημον βυζαντινολογικὸν σεμινάριον, τὸ ἰδρυθὲν ὑπὸ τοῦ Krumbacher, ἐκ τοῦ ὁποῦ ἐξήλθον ὄλοι σχεδὸν οἱ σήμερον γέροντες πλέον ἐπιφανεῖς βυζαντινολόγοι, ξένοι τε καὶ ἡμέτεροι, πλουτιζόμενον καὶ εὐρυνόμενον διαρκῶς, ἀποτελεῖ τὸ σπουδαιότατον διδακτικὸν κέντρον τῆς βυζαντινολογικῆς ἐπιστήμης, ἐπαυξηθὲν μάλιστα ὑπὸ τοῦ διευθύνοντος σήμερον αὐτὸ εἰς Ἴνστιτούτον βυζαντινολογίας καὶ νεοελληνικῆς φιλολογίας. Εἰς τὸ Ἴνστιτούτον τοῦτο ὑπὸ τὴν σοφὴν καθοδήγησιν καὶ διδασκαλίαν τοῦ τιμωμένου μορφώνονται σήμερον ἀξιόλογοι ἐπιστήμονες, προερχόμενοι ἐκ διαφόρων χωρῶν, καὶ δὴ καὶ ἐξ Ἑλλάδος, πολυάριθμοι δὲ εἶναι αἱ διδακτορικαὶ διατριβαί, αἱ συνταχθεῖσαι ὑπὸ τὴν καθοδήγησίν του. Οἱ μαθηταὶ του οὗτοι, ἐπανερχόμενοι εἰς τὰς πατρίδας των, μεταλαμπαδεύουσι τὰ διδάγματα τοῦ διδασκάλου των, καταλαμβάνουσι δὲ διακεκριμένην ἐν τῇ ἐπιστήμῃ θέσιν, καὶ πολλάκις καὶ ἔδρας εἰς τὰ πανεπιστήμια. Εἰς τὸν τιμώμενον ὀφείλει ἡ Φιλοσοφικὴ μας Σχολὴ δύο ἀξιόλους καθηγητάς τῆς, τὸν κ. Στυλιανὸν Καψωμένον καὶ τὸν κ. Λίνον Πολίτην, μεταξύ δὲ τοῦ βοηθητικοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τὸν κ. Γεώργιον Θεοχαρίδην.

Τὴν ἀγαθὴν ἐπίδρασιν τοῦ διδασκάλου ἐπὶ τοὺς μαθητάς δεικνύει καὶ ἡ βαθεῖα ἐκτίμησις, ἡ εὐγνωμοσύνη καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς αὐτόν, ἧτις δις ἐξεδηλώθη διὰ τῆς δημοσιεύσεως ἑορταστικῶν τόμων, τοῦ μὲν κατὰ τὸ 1951 ἐπὶ τῇ ἐξηκονταετηρίδι ἀπὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ, τοῦ δὲ κατὰ τὸ 1956 ἐπὶ τῇ ἐξηκονταπενταετηρίδι μὲν ἀπὸ τῆς γεννήσεως, εἰκοσιπενταετηρίδι δὲ ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως τῆς καθηγεσίας.

Τοιοῦτον καὶ τηλικούτον εἶναι τὸ ἔργον τοῦ τιμωμένου ἐξόχου ἐπιστήμονος καὶ ἀγαθοῦ διδασκάλου, εἰς τὸ ὁποῖον ἀποβλέπουσα ἡ καθ' ἡμᾶς Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τιμᾷ αὐτὸν διὰ τῆς ἀνωτάτης, ἣν διαθέτει, τιμῆς, τῆς τιμῆς τοῦ ἐπιτίμου αὐτῆς διδάκτορος. Εὐχόμεθα ὅπως ὁ Ὑψίστος ἐπὶ μήκιστον μηκύνῃ τὰς ἡμέρας αὐτοῦ ἐν ὑγείᾳ καὶ ἀκμῇ, ἐπ' ἀγαθῶ μὲν τῆς ἐπιστήμης, χαρᾶ δὲ τῆς προσφιλοῦς οἰκογενείας του καὶ τῶν ἀγαπώντων καὶ τιμώντων αὐτόν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς εἰσηγήσεως καὶ τὴν ἐπίδοσιν τοῦ τιμητικοῦ διπλώματος ὁ τιμώμενος καθηγητὴς λαβὼν τὸν λόγον ἠὲχαρίστησε τὴν Σχολὴν διὰ τὴν προσγενομένην εἰς αὐτὸν τιμὴν, κατόπιν δὲ προσέβη εἰς ἐπιστημονικὴν ἀνακοίνωσιν περὶ τοῦ παρὰ Βυζαντινοῖς περὶ τοῦ¹.

¹ Ἡ ἀνακοίνωσις ἐδημοσιεύθη βραδύτερον ὑπὸ τὸν τίτλον «Πεττιον, ein Beitrag zur byzantinischen Lexikographie» εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς Βαυαρικῆς Ἀκαδημίας (Sitzungsberichte der Bayer. Akad. d. Wiss.) τοῦ ἔτους 1959, βπ' ἀρ. 9.